

comissió obrera
nacional de Catalunya

Informe d'estat de situació al Consell Nacional de la CS de la CONC

Barcelona, 27 de gener de 2010

De l'espai no te'n refies mai

Es pressuposa que un aparell
molt gran i estrany
s'acosta a la terra.
No sabem si en so de pau
o de guerra.
Es pressuposa que tan sols ve
a buscar mà d'obra.
Mà d'obra!
I que és aquest el gran perill
que passem.
Es pressuposa que no trigarà
en arribar
ni molt ni gaire: gens.
A hores d'ara ja deu ser prop.
Es pressuposa que no és gent
com nosaltres.
No són humans. Són com màquines.
Estranyes màquines
que ho poden tot,
que ho xuclen tot,
que tot ho volen.
Es demana calma al poble.
No patiu! Es prendran mesures.
Calma! Tranquil·litat!
El poble està calmat.
No s'ha posat nerviós.
I més d'un ha pensat:
Home, si paguen millor...

(Ovidi Montllor 1942-1995)

La crisi econòmica, iniciada a les acaballes de 2007, es va instal·lar definitivament l'any 2009 en el qual l'economia catalana i l'espanyola han entrat en recessió.

A hores d'ara ja hem fet moltes anàlisis sobre les causes de la crisi: hem evidenciat la fallida del paradigma neoliberal que, durant els darrers anys, ha organitzat la vida social i econòmica al crit de "més mercat i menys Estat", i ha dirigit un model de globalització econòmica sense regulacions; hem constatat els dèficits i desequilibris de l'estructura econòmica catalana i l'espanyola, poc diversificades, dependents tecnològicament i energèticament, amb baixa productivitat, poca innovació, intensiva en mà d'obra, de baix valor afegit i de baixa qualificació, i amb altes taxes de temporalitat; i hem analitzat les enormes dependències del creixement econòmic dels darrers anys del sector immobiliari, de caràcter clarament especulatiu, del sector turístic i dels baixos tipus d'interès que generaven una alta demanda interna amb el consegüent endeutament familiar i personal.

I si n'hem analitzat les causes, els efectes els hem vist clarament al llarg de tot l'any: aturada en sec de l'activitat econòmica i productiva, provocada pel tancament creditici resultat de la feblesa d'un sistema financer dependent de l'aportació de recursos externs, atesa la manca de capacitat d'estalvi interna i la perspectiva de morositat; alt creixement de l'atur, provocat tan per l'aturada de l'activitat com, i sobretot, per les facilitats que el mercat laboral donava a partir de les altes taxes de temporalitat existent, la manca de visió estratègica empresarial, que preferien tancar a reorganitzar l'activitat productiva, i la manca de responsabilitat social de les empreses, especialment les multinacionals.

En aquest marc, l'estratègia sindical s'ha orientat a evitar retalls de drets socials i laborals i, alhora, a exigir la màxima protecció de les persones aturades, així com la intervenció pública per reactivar l'economia i posar les bases del canvi de patró de creixement, que permeti superar els desequilibris estructurals de l'economia.

Per assolir aquests objectius hem emplaçat Govern i empresaris a obrir els espais del diàleg social i de les negociacions interconfederales per gestionar la crisi des del consens, i no des del conflicte. I en paral·lel, i ja des del primer moment, hem mobilitzat l'organització i els treballadors i treballadores per tal d'acumular la força necessària que ens permeti confrontar propostes i respondre a les agressions.

Així, el 2009 hem pogut aturar les propostes maximalistes de la patronal a partir de la posició de força acumulada en el marc de la unitat sindical. I, en paral·lel, hem passat a l'ofensiva amb propostes concretes de com abordar la crisi al servei de les persones en general, i dels treballadors i treballadores en particular.

1. El procés de mobilitzacions l'any 2009

Més enllà dels processos de mobilització sectorials o d'empresa que vàrem organitzar per respondre a les situacions conflictives existents, durant el 2009, i ja abans a les acaballes del 2008, hem desplegat una important acció descentralitzada i central a nivell confederal, tant en l'àmbit estatal com a Catalunya, per fer visible l'anàlisi i les propostes del sindicat alhora que acumulàvem la força necessària per confrontar-nos amb els intents de retalls de drets que les patronals posaven sobre la taula.

Les accions han abastat tots els territoris de Catalunya i han mobilitzat el conjunt de les estructures i, especialment, els delegats i delegades. Hem realitzat assemblees territorials i manifestacions, majoritàriament de forma conjunta amb UGT, tot i que en algun àmbit ens hem trobat amb més dificultats per concretar accions conjuntes. I hem celebrat actes centrals tant a Barcelona com a Madrid, entre els que hem de ressenyar el 14 de maig, en el marc d'una convocatòria europea, el 14 de març i el 3 de desembre a Barcelona, i el 12 de desembre a Madrid.

El procés de mobilització cal valorar-lo positivament, perquè ha tensat el conjunt de l'organització i ha permès visualitzar la posició sindical. Tot i això, hem analitzat que tenim una certa dificultat per relacionar la resposta al problema concret en l'empresa amb la proposta sindical general, una situació preocupant que pot afeblir la mateixa confederalitat i dissociar-nos entre un treball sindical més sectorialitzat, que respon als problemes laborals des de la immediatesa, i un altre plantejament general, que respon des de la proposta estructural. Cal que fem un esforç per fer convergir les dues dinàmiques que han de confluïr en el marc de confederalitat que ens hem donat, i hem de fer un esforç per portar les propostes als centres de treball.

2. L'acció sindical a l'empresa i la negociació col·lectiva

A nivell general, ens hem trobat en un context de bloqueig de la negociació col·lectiva per la negativa de sectors de la patronal a complir acords o convenis signats, tot i que la realitat a Catalunya no era tan negativa com a nivell estatal. A partir de la pressió exercida, es va assolir el compromís de la CEOE de recomanar a les seves organitzacions desbloquejar la negociació col·lectiva (NC), un compromís que, tot i que encara no s'ha fet realitat en alguns àmbits (transport de mercaderies i viatgers de Barcelona, construcció a Girona, comerç del metall de Barcelona, sector d'aigües i ITV...), ha permès desbloquejar alguns convenis.

Malgrat això, la NC ha tingut una important activitat el 2009: els increments salarials mitjans han estat del 2,51%, o sigui, una millora del salari el 2009 deguda a la moderació de la inflació; les clàusules de garantia salarial protegeixen el 83% dels treballadors i treballadores, aspecte important atès el repunt de la inflació que ja s'ha iniciat; s'han fet acords amb diferents empreses de gestió de la diversitat per millorar els processos d'inserció i

integració laboral; s'està desenvolupant la llei de polítiques d'igualtat en els convenis; la implantació del mètode de Copenhaguen –Istas 21–, mètode de referència per avaluar els riscos psicosocials a la feina; s'han dinamitzat els plans de mobilitat sostenible en els desplaçaments als centres de treball, etc.

Entre gener i octubre de 2009 tenim censats 3.277 ERO (623 de rescissió, 2.154 de suspensió i 500 de reducció), amb una afectació total de 119.929 persones. Bona part de l'acció sindical ha donat resposta a aquesta realitat atès el caràcter oportunista d'alguns dels ERO, alguns dels quals amb expedients poc justificats i documentats per les empreses, o per l'actitud no negociadora d'algunes altres.

Hem assistit a alguns conflictes, que ens mostren com alguns sectors empresarials estan utilitzant la crisi en benefici propi, per retallar condicions o per limitar drets. En alguns casos, el xantatge és utilitzat per promoure la resignació. Els exemples més recents d'aquesta realitat els tenim en el darrer conflicte a Seat i Nissan, quan enmig de l'aplicació d'un ERO temporal es prenen decisions unilaterals obviant el paper de les organitzacions sindicals i la RLT, i incomplint acords pactats en el mateix ERO. Davant d'actuacions d'aquestes característiques no es pot caure en la resignació, i cal exercir la pressió i forçar la negociació. Hi ha hagut una bona resposta sindical i dels treballadors i treballadores, i ja hem vist com a Seat hem estat capaços de fer seure la direcció a negociar i a replantejar la posició inicial a partir de les propostes sindicals. En aquest sentit, cal valorar el treball de la secció sindical, que ha constatat i denunciat que ens trobem davant d'una estratègia patronal que pretén la individualització de les relacions laborals i que cal combatre-ho.

Alguns dels tancaments d'empresa –l'exemple més clar podria ser Lear o Pirelli– han evidenciat l'impacte territorial que tenen determinades activitats i el perill de desertització industrial, motiu pel qual, en la gestió dels conflictes, hem emplaçat el Govern a obrir marcs de negociació per acordar plans de reindustrialització territorial, que permetin reactivar l'economia del territori i crear ocupació, més enllà d'abordar la situació concreta dels treballadors de l'empresa. És en aquest marc que hem de continuar reclamant un pla de xoc industrial, que eviti els tancaments d'empresa, posi les bases per a noves inversions i la viabilitat sectorial i empresarial, i permeti que en la negociació en les empreses tinguem un horitzó industrial amb compromisos dels poders públics.

Hem arribat a 4 acords més de gestió de la diversitat en l'empresa per afavorir la inserció laboral plena de les persones immigrades. Aquest és un fet important per continuar la tasca de sensibilització que estem duent a terme i que hem de valorar, ja que són acords de 4 sectors diferents, de 4 federacions diferents.

El passat Comitè Confederal vàrem aprovar els objectius de negociació col·lectiva per al 2010, que varen ser debatuts en la jornada de negociadors, i en què es planteja la voluntat d'enfortir la NC, continuar avançant en l'estratègia sindical de lluita integral contra la precarietat de

les condicions de treball i la lluita per la igualtat efectiva de les persones en els centres de treball. Entre els objectius específics hi ha propostes per a la reforma i la racionalització de la NC a Catalunya, amb l'aposta per amplis convenis de sector, l'articulació i l'enfortiment de la cobertura; l'eradicació dels baixos salaris estructurals, així com el manteniment i l'extensió de les clàusules de revisió; introduir amb força les propostes de salut laboral en la NC; polítiques d'igualtat de gènere i conciliació, intervenció sindical en les organitzacions del treball discriminatòries; donar un impuls a la gestió de la diversitat d'origen per promoure l'establiment de plans a les empreses; propostes de millora dels sistemes de flexibilitat negociada i reducció efectiva dels temps de treball, així com propostes relatives a l'organització professional, la classificació, la promoció, la formació contínua i els nous sistemes de qualificacions; propostes per incloure en la NC sobre mobilitat sostenible als centres de treball i també en relació amb la sostenibilitat mediambiental; es plantegen també objectius en relació amb nous drets per intervenir en l'organització del treball de manera integral (ciberdrets, teletreball, responsabilitat social).

Per al 2010 cal tenir presents les noves possibilitats que donen els nous desenvolupaments del TLC –noves matèries i àmbits de competència en previsió social complementària, mobilitat sostenible, salut laboral, igualtat de gènere...– i que hem d'incorporar al treball sindical.

3. L'acció sindical socioeconòmica i la concertació social a Catalunya

Pel que fa a la concertació social en l'àmbit de Catalunya, durant el 2009 hi ha hagut una important activitat. Hem arribat a acords en l'Estratègia catalana de salut laboral, i en el Pacte d'infraestructures, i hem signat també el Pacte nacional d'immigració, atesa la necessitat de donar un nou impuls al pacte per fer front als problemes de convivència que la crisi pot provocar i que, com hem vist darrerament, estan a l'ordre del dia. En els tres casos, bona part de les nostres propostes han estat incorporades.

Hem continuat amb el seguiment de l'Acord estratègic, però vàrem reclamar la negociació d'un paquet de mesures urgents per fer front a la crisi. Finalment, al desembre vàrem tancar l'acord de 30 mesures urgents amb el Govern i les patronals, acord concret de mesures quantificables i avaluables, que incorpora bona part de les nostres propostes i que, evidentment, és un acord que s'ha de complementar amb l'acord del diàleg social estatal si vol tenir la màxima efectivitat sobre la reactivació econòmica. Hi ha mesures relacionades amb els serveis d'ocupació, amb el tenir present la qualitat de l'ocupació en els plecs per a la contractació pública, amb més dinamisme i recursos per a l'Institut Català de Finances (ICF), amb polítiques industrials, amb la millora de la renda mínima d'inserció (RMI) i l'atenció a la dependència, amb la simplificació administrativa, amb la formació professional. Un acord que també permet visualitzar la possibilitat d'acords tripartits i el seu caràcter positiu, com un element d'incidència en el diàleg social estatal. Ara cal que ens posem a treballar per planificar la intervenció des de les organitzacions perquè les mesures pactades siguin efectives. En qualsevol cas, haurem de millorar la

implicació de les diferents organitzacions en totes les parts del procés, tant en la construcció de l'acord, en què podem destacar que hem tingut insuficiències, com especialment ara en el seguiment i la implementació.

En les relacions amb el Govern i les patronals, hem d'insistir en la necessitat d'abordar, de forma consensuada, un pla de xoc industrial, que permeti mantenir el caràcter industrial de Catalunya, posar en funcionament instruments i garantir les intervencions necessàries del sector públic. Tanmateix, no podem oblidar l'efecte multiplicador del sector de la construcció, i és per això que hem de plantejar estratègies de recuperació i de modernització del sector, que han de passar per plans de rehabilitació i la construcció d'equipaments com a prioritats.

L'aprovació de la Llei d'educació i la rebaixa de l'Impost de successions han estat dos dels elements de més controvèrsia amb el Govern de la Generalitat de Catalunya. La primera perquè abunda en la mercantilització de l'educació i afavoreix la desresponsabilització de l'Administració en la gestió del sistema educatiu. La segona perquè se situa enmig de la demanda d'un debat seriós sobre el sistema fiscal com a element motor per combatre la crisi econòmica amb més recursos i polítiques públiques, i en el qual el que cal és recuperar la progressivitat en la contribució i l'objectiu de redistribució de la riquesa.

Alguns dels elements en els quals hem d'incidir en els propers mesos fan referència a tota la problemàtica relacionada amb les prestacions socials i la protecció de les persones aturades; haurem també d'estar molt atents al paper dels i les joves que no es poden incorporar a la primera feina durant un llarg període de temps i els efectes que això comporta sobre la seva inserció social; la persistència de l'atur pot generar fenòmens relacionats amb la convivència i la cohesió social en relació amb les persones immigrades, i el que ha passat a Vic, o les declaracions d'un dirigent de la patronal equiparant immigració i delinqüència, són una mostra de com es pot voler instrumentalitzar políticament la immigració i dels perills que pot tenir per a la convivència confrontar col·lectius en moments d'escassetat de feina. El problema de l'empadronament no és un problema legal, és un problema polític, i aquí hem d'actuar tant en el terreny social, amb propostes de convivència i cohesió, com també en la negociació col·lectiva: hem d'incloure la nostra proposta de gestió de la diversitat a l'empresa, ja que si millorem els mecanismes d'integració i convivència en el treball estarem contribuint al combat contra la xenofòbia i el racisme.

L'any 2010 continuaran les dificultats del sector financer, atès l'alt endeutament d'empreses i famílies del qual es partia i les dificultats generades per la fallida global del sistema. Haurem de vigilar les aliances entre la banca privada i el Banc d'Espanya, per evitar que es vulgui forçar el canvi de la naturalesa jurídica de les caixes i variar substancialment el mapa financer del nostre país.

La sentència pendent del Tribunal Constitucional ha emmarcat bona part del debat polític i mediàtic i ha permès, en moltes ocasions, deixar en segon lloc la problemàtica social existent. Caldrà llegir-la amb cura per conèixer

els horitzons que obre, o bé si consolida la via de l'Estatut, i sens dubte haurem de prendre posició. Haurem de reclamar que la resposta es faci en el marc de la unitat social i política. I en tot cas haurem de vetllar perquè aquesta qüestió no amagui el conflicte social existent, i per tant hem d'exigir el desplegament de l'Estatut per posar les competències de l'autogovern al servei de les persones i de la reactivació econòmica.

El 2009 també es va assolir l'acord de finançament, un acord important, que clarifica i objectiva les relacions econòmiques entre les comunitats autònomes i l'Estat, però que arriba en plena caiguda dels ingressos públics. I entre les noves transferències de competències, el traspàs de Rodalies és important i haurem d'exigir una gestió més acurada a les necessitats socials, de la mateixa manera que ho reivindicuem en els darrers temps i, en paral·lel, exigir la transferència dels Regionals. Està prevista, abans de juliol de 2010, la transferència de la Inspecció de Treball, que també hem reivindicat i en la qual hem incidit.

La darrera qüestió que està sobre la taula fa referència al debat sobre el magatzem temporal centralitzat de residus nuclears (MTC), i que de nou evidència com no s'han de fer les coses, especialment si parlem de temes tan sensibles com el nuclear. És necessari un debat energètic i que se situi un pla a llarg termini que aposti per un canvi de model, les necessitats de noves instal·lacions i les polítiques d'eficiència i estalvi energètic; que analitzi els impactes territorials i les seves compensacions, evitant la saturació territorial, així com les consegüents pèrdues per transport de l'energia; un debat que també ha de situar la vida útil de les centrals nuclears i la consegüent reconversió de la indústria energètica de les zones afectades. En qualsevol cas, el debat i les decisions que es prenguin, en especial pel que fa a la necessitat objectiva de l'MTC (si hi ha residus, cal garantir-ne un emmagatzemament de màxima seguretat), hauran d'inserir-se en un pla global, comptar amb els més amplis consensos en el territori, tant a escala local com a Catalunya, amb les compensacions als municipis afectats i als entorns territorials, i fer prevaler la prevenció, la proximitat i la seguretat.

4. Les negociacions interconfederales i el diàleg social

Tot i que amb la pressió vàrem aconseguir obrir la mesa del diàleg social el passat mes de maig, aquest diàleg va fracassar per les posicions intransigents i retrògrades de la patronal. Davant la forta ofensiva patronal i la projecció d'una certa imatge defensiva del moviment sindical, la segona part de l'any hem desplegat una forta iniciativa, tant de propostes com mobilitzadora, que ens ha permès passar a l'ofensiva i haver acumulat més força per entomar el nou marc de diàleg social que hem aconseguït obrir.

Davant la posició de les organitzacions empresarials, que basen la sortida de la crisi en una reforma laboral que pressioni a la baixa les condicions laborals i desreguli més el mercat de treball, i en una baixada dels costos laborals per mitjà de facilitats per a l'acomiadament i la baixada de cotitzacions socials, CCOO hem situat propostes relacionades amb la

necessitat d'abordar, en la negociació interconfederal (empresaris-sindicats), la negociació d'un marc plurianual per a la negociació col·lectiva, que plantegi l'equilibri salari/beneficis/ocupació (hi ha alguna dificultat perquè la patronal accepti una forquilla de l'1 al 2% com a referència per a l'increment salarial per a 2009), la problemàtica dels joves en l'accés al treball, la reforma de la negociació col·lectiva i elements de flexibilitat interna (hi ha algunes diferències en com articular els diferents àmbits de la negociació, així com en la determinació de drets sindicals per abordar la flexibilitat pactada).

I, al mateix temps, hem emplaçat a reobrir la mesa del diàleg social tripartit per abordar tant els elements de protecció a les persones com els instruments i recursos que incideixin en la realització econòmica, i a posar les bases del canvi del patró de creixement.

Pel que fa als processos de negociació, aquests estan oberts i en fase avançada. El Govern està pressionant perquè en la mesa del diàleg social vol situar una bateria de propostes en relació amb reformes estructurals (sembla que pot posar sobre la taula qüestions en relació amb els serveis d'ocupació, el pacte educatiu, l'ocupació juvenil...). Hem plantejat que primer es deixi tancar l'acord bipartit per tal de traslladar al diàleg social tripartit les qüestions que necessitin de desplegaments normatius (hi podria haver qüestions relacionades amb la NC, amb el "model alemany" per gestionar la caiguda d'activitat i també amb l'ocupació juvenil). El dia 5 de febrer és la data topall que planteja el Govern perquè arribem a un acord i, si no, tiraran "pel dret".

Els propers dies hem d'estar molt a sobre de la informació, perquè anirà ràpida i caldrà conèixer-la per fer-ne el debat corresponent.

5. Enfortir l'organització, una contribució a la defensa dels interessos dels treballadors i treballadores

Fa poc més d'un any que vàrem tancar el procés congressual de la CONC, el 4 de desembre de 2008, i pocs dies després es tancava el congrés confederal. Hem de constatar que tant els debats congressuals com els resultats dels congressos, en un context de forta crisi econòmica, han consolidat equips de direcció renovats que estan duent a la pràctica els acords congressuals.

Cal destacar la forta renovació dels equips dirigents del sindicat derivats dels processos congressuals, tant en la Secretaria General com en la Comissió Executiva o en un bon nombre d'organitzacions confederades, que posa en valor la renovació com un signe propi de CCOO, i mostra la solidesa d'una organització madura que és capaç, a partir dels processos congressuals, de garantir l'equilibri en la renovació de persones i en la continuïtat d'objectius, sense traumes ni buits de treball.

La Comissió Executiva ha estructurat les diferents secretaries en quatre àmbits de treball, amb l'objectiu de millorar el funcionament, la coordinació

i la transversalitat del treball de cadascú i la relació amb el conjunt de l'organització, i promoure la màxima participació en la construcció de decisions. En aquest sentit, la posada en funcionament dels nous òrgans, comitè i consell, també l'hem de valorar positivament, tant pel que fa a nivells d'assistència com en els temaris de les reunions que han permès debatre i prendre posició sobre els diferents temes sindicals.

- Cal seguir fent créixer l'afiliació

Pel que fa a afiliació i la cotització el 2009 hem mantingut el ritme creixent, tot i que amb una important desacceleració en relació amb altres anys. L'afiliació, a 31 de desembre, ha estat de 189.312 persones, i la cotització anual ha estat de 181.943, un increment de l'1'58%, una mica inferior al previst. Si veiem les dades desagregades, s'observa que la tendència afiliativa es mou d'acord amb la situació de crisi, de manera que Indústria, Agroalimentària i Fiteqa són les federacions amb més dificultats per mantenir l'afiliació, mentre que Comfia i Ensenyament són les que tenen més increments, per sobre del 6%, així com Construcció i Fusta, que, malgrat la pèrdua de població ocupada en el sector, creix de forma important. Pel que fa a territoris, Tarragona i Osona tenen creixements per sobre del 5%, mentre que al Baix Llobregat i al Bages-Berguedà és on hi ha més dificultats, atesa també la caiguda d'activitat generada per la crisi.

D'entre les múltiples iniciatives que treballem, val la pena esmentar la que fa referència a l'establiment d'un protocol d'afiliació recíproca amb sindicats d'altres països amb els quals coincidim en la CES o la CSI. Iniciativa que hem de veure no de forma utilitària, per fer créixer l'afiliació, sinó com un esforç que posa en valor el fet afiliatiu, la seva importància, i que, a més, permet establir lligams solidaris entre els diferents sindicats.

La constatació que hem tingut 2.647 afiliacions per mitjà de la pàgina web (des dels 678 d'Ensenyament fins als 42 d'Agroalimentària) ens mostra alguns dels canvis sociològics en l'afiliació, i cal que els tinguem presents. En aquest sentit, l'estudi d'afiliació 1998-2008 ens dóna moltes dades per treballar a fons la política d'afiliació, i ens mostra els importants canvis que hi ha en la composició de l'afiliació, així com els motius i les expectatives que hi ha al voltant del fet afiliatiu. Caldrà reflexionar en general i de manera descentralitzada en cada organització com ens adequem als canvis operats i quines polítiques afiliatives definim. També s'evidencia que cal mantenir la UAT, i estendre-la a les organitzacions per amortir les baixes i mantenir un ròssec positiu.

En tot cas, cal garantir una forta presència als centres de treball, l'atenció als locals, la qualitat de l'atenció que donem a l'afiliació i el plus en relació amb la no afiliació... i cal insistir en la necessitat d'estar en tensió en totes les organitzacions per continuar fent créixer l'afiliació ja que és l'únic –i millor– antídote per evitar una caiguda en l'afiliació.

- Planificar la consolidació com a primera força sindical

El 2009 el tanquem amb 26.103 delegats i delegades de CCOO, el 43,80% del total de delegats i delegades catalans, 1.187 delegats i delegades més que a 1 de gener de 2009 i amb una diferència amb la segona força de 1.387 delegats i delegades.

Però, tot i aquestes dades, hem de ser enormement crítics amb la situació actual de les eleccions sindicals (ES), atesa la disminució del diferencial, ja que evidencia les nostres insuficiències. No podem criticar al format legal de com es fan les ES, ja que aquest format és com és. Hem de criticar la nostra forma de fer: perdre la majoria on la tenim mostra limitacions en la pràctica sindical; no entrar en nous àmbits o empreses mostra la manca d'un treball planificat; no entrar en empreses amb presència exclusiva d'altres organitzacions mostra incapacitat per fer arribar les nostres posicions. I tot plegat mostra que cal replantejar el model de treballar les ES. No es pot dir «això és competència meva» quan es perd, no es pot dir «és important cooperar» i no programar o planificar la cooperació, no es pot dir «és que l'empresa fa conxorxa amb un altre sindicat»... etc.

En qualsevol cas, i amb independència de la necessitat d'abordar des de la planificació, la programació i la cooperació la feina de les ES, l'experiència ens ensenya que és imprescindible la proximitat del sindicat al centre de treball i a la persona afiliada. A partir de la proximitat, del contacte i del coneixement personal és quan es facilita l'organització en el centre i per tant el seu resultat en increment de la representativitat.

- Uns comptes sanejats i transparents són garantia d'independència i d'autonomia sindical

En l'actual context, els ingressos de l'organització, en el seu conjunt, poden patir una tendència a la baixa. Mentre que les despeses estan en algunes partides estructuralitzades i tenen creixements anuals en funció dels IPC i les desviacions vegetatives, els ingressos propis i aliens o es mantenen o tenen tendències a la baixa i, per tant, s'obre una tendència deficitària que, si es perllonga en el temps, podria posar en perill la solvència econòmica actual.

És per això que hem de ser molt curosos amb la gestió de la despesa pròpia, evitar qualsevol tendència creixent de determinades partides i prioritzar les despeses en les qüestions més directament relacionades amb l'activitat sindical directa, i especialment amb la millora de la presència als centres de treball i la proximitat a l'afiliació i, per tant, allò que també faciliti l'increment de la representativitat sindical, que és, juntament amb l'afiliació, el que ens dona la força que caldrà corregir.

Hem de continuar millorant les eines de gestió comptable i pressupostària, per tal de garantir la màxima informació i transparència i facilitar l'actuació de les organitzacions en l'execució pressupostària.

Com fem des de fa cinc anys, hem lliurat a la Sindicatura de Comptes els comptes anuals auditats corresponents al 2008. Una actuació reivindicativa per reclamar la transparència dels comptes de les organitzacions que reben fons públics, i que ha tingut el seu fruit, ja que la Sindicatura de Comptes ha inclòs en el seu pla de treball l'obligatorietat de la fiscalització dels comptes de les organitzacions sindicals que reben fons públics. Per tant, un èxit que ens hem d'apuntar, però també un nou compromís cap a l'intent de millorar la pulcritud en la gestió dels recursos, tant públics com propis.

- Informació, participació, formació: eines per al treball sindical

En el primer Consell després del congrés es va aprovar el canvi de logotip. Hem aconseguit un bon nivell de projecció d'aquesta nova imatge, que ha facilitat la seva normalització en la vida interna i la projecció externa. Els materials ja han incorporat el nou logotip en tots els àmbits, amb la qual cosa s'ha assolit més rellevància de les sigles comunes, sense obviar l'especificitat de les organitzacions. Encara queden per actualitzar alguns logotips en els elements estàtics (locals, sales...) però es manté la planificació de canvi prevista.

Pel que fa a la presència pública, s'ha assolit un bon nivell de projecció de les propostes i de la feina que realitzem. Pel que fa a l'aparició en els mitjans, ha augmentat la presència de CCOO (aparició en 3.600 notícies el darrer trimestre), la qual cosa té a veure no només amb la bona feina feta, sinó, també, amb un entorn econòmic desfavorable i conflictiu, que fa que siguem més notícia en la mesura que articulem bona part dels conflictes existents en el món de l'empresa. Hem de continuar treballant per aconseguir ser interlocutors de referència dels conflictes, i per tant les organitzacions han de garantir el flux informatiu necessari perquè el tractament dels conflictes s'adigui amb els nostres interessos. Hem desplegat una gran activitat informativa en l'àmbit intern i extern (més d'1.010.869 visites a la pàgina web al llarg de l'any; més d'1.179.640 revistes digitals enviades a uns 58.982 correus electrònics que tenim censats; hem produït 80 vídeos propis, que s'han penjat en el web i que contenen declaracions, rodes de premsa, cobertura de mobilitzacions, etc.; hem cobert 8 actes sindicals que s'han pogut consultar en vídeo; hem realitzat 10 programes de TV - Canal 33; hem publicat 57 articles d'opinió, 20 en premsa digital i 37 en premsa ordinària, a més dels articles en premsa comarcal; hem elaborat 795 notes de premsa i convocat 65 rodes de premsa).

Al juny d'enguany celebrarem el número 200 de la *Lluita Obrera*, per la qual cosa ja s'ha començat a treballar en la nova imatge de la revista i s'està treballant amb les organitzacions en la possibilitat de repensar la funcionalitat, la simetria d'imatge i els continguts, etc., de les publicacions internes, així com en la millora de la qualitat de la *Lluita Obrera*.

Hi ha tot un seguit de noves eines tecnològiques que ens permeten interaccionar de manera directa amb la gent treballadora sense la mediació

dels mitjans de comunicació, i tot i que hem millorat de forma important en la utilització de les eines telemàtiques i audiovisuals per comunicar, hem de fer un nou pas endavant. La jornada sobre xarxes socials celebrada el passat mes de novembre, amb la participació de les diferents organitzacions confederades, més enllà de l'interès suscitat, ens obra noves vies de treball en les quals hem de desenvolupar iniciativa per tal de millorar l'efectivitat de la comunicació i el treball sindical.

Pel que fa a la participació, i més enllà dels mètodes tradicionals assemblearis que ens caracteritzen, o les jornades i els actes temàtics que organitzem als locals, la posada en ús de les noves tecnologies de la informació per establir processos d'informació, consulta i participació són importants. Tenim censats més de 50.000 correus electrònics, i això ens obre moltes possibilitats de treball, però també hem de ser curosos en no explotar-les amb la sobreinformació.

La formació dels delegats i delegades i de l'estructura sindical és una eina important per millorar la capacitat d'intervenció en la realitat i per alimentar els processos de renovació interna. És per això que la feina de l'Escola de Formació Sindical continua amb la seva programació i planificació per dotar els representants i quadres de les eines més útils per fer la feina ben feta al servei dels objectius sindicals. Caldrà que treballem confederalment les diferents iniciatives que sorgeixen en les organitzacions, especialment la proliferació d'escoles d'estiu (o tardor, o primavera...) per reforçar els aspectes positius de les iniciatives, però evitar que la mateixa dispersió desdibuixi els objectius, i donar-los el màxim de coherència, programant i planificant col·lectivament aquestes qüestions.

En el terreny de les relacions amb el món universitari i el món de la cultura, estem aprofundint en el treball amb diversos col·lectius i persones per tal de reforçar els vincles i la relació de mútua cooperació, perquè ens ajudin a conèixer més bé la realitat des de la recerca que realitzin, col·laborant amb nosaltres en jornades, estudis, actes, etc. i refer els lligams del món de la cultura amb el món del treball.

Hem obert una nova etapa en la Fundació Cipriano García, per tal de reforçar la imatge i la presència públiques, així com la utilitat sindical, tot consolidant l'espai de treball de l'Arxiu Històric, que gaudeix d'una alta valoració en el seu àmbit. Hem de destacar la posada en funcionament del cicle de conferències d'Els dilluns del Cipri, amb bons nivells d'assistència i amb importants reflexions, que han estat enregistrades i penjades al nostre web i que es continuaran treballant.

Pel que fa a la participació i a la representació institucional, som presents en òrgans de caràcter general, així com de caràcter sectorial, territorial o temàtic. És per això que hem acordat treballar el mapa de la participació institucional, per conèixer i evidenciar la participació en relació amb el gènere, la presència d'organitzacions o altres variables que ens plantejem, per tal de fer aflorar possibles dèficits de representació i posar les bases per a la seva correcció.

Hem de constatar l'important treball unitari amb altres organitzacions sindicals i socials en diferents àmbits del treball sindical i socioeconòmic, i que hem de seguir aprofundint. Cal destacar l'impuls que hem donat a la constitució de la Plataforma per la Convivència, amb SOS Racisme i la Confavc, que ha de tenir un paper important per fer front als brots xenòfobs que poden sorgir al caliu de les dificultats que crea la crisi, o la Plataforma per la Fiscalitat Justa, amb un conjunt d'organitzacions socials, que ens ha d'ajudar a fer una forta pedagogia social al voltant de la necessitat de disposar de recursos suficients per fer les polítiques públiques necessàries i, per tant, d'un sistema fiscal progressista. I també hem continuat aprofundint en el treball solidari amb les organitzacions sindicals d'altres indrets del món, així com la denúncia de les situacions d'injustícia social i manca de drets laborals o socials. Així podem fer esment de la solidaritat amb el poble sahrauí, i en concret amb la lluita que va protagonitzar Ahminetu Haidar, o el suport a l'obertura del procés contra el Govern d'Israel per part del Tribunal Russell per la conculcació de les llibertats i dels drets humans a què se sotmet el poble palestí.

6. En síntesi

El 2009 ha evidenciat la profunditat de la crisi i els problemes econòmics i socials en què ens trobem. El 2010 l'atur s'ha convertit ja en el principal problema, i té en les febleses estructurals de l'economia el motiu de la màxima dificultat per generar l'ocupació suficient per assolir la plena ocupació. Pot ser que el 2010 s'iniciïn les dades de recuperació econòmica, però l'atur continuarà sent un problema, i hem d'incidir perquè la recuperació no es faci repetint els vells errors. És per això que estem compromesos amb el fet que la negociació interconfederal i el diàleg social estableixin els consensos i els compromisos per a una sortida a la crisi sense retallades i positiva.

En aquesta realitat ens trobem amb el fet que hi ha sectors empresarials que continuen aprofitant la crisi per reestructurar l'activitat, acomiadar treballadors, incomplir acords, pressionar a la baixa les condicions laborals. I tot i que el Govern a hores d'ara no ha introduït retallades de drets laborals o socials per gestionar la crisi, els *lobbies* mediàtics, polítics, econòmics i els problemes pressupostaris són elements que pressionen per aplicar polítiques més regressives.

És per això que la necessitat de reforçar el sindicat i el moviment sindical ens ha dut l'any 2009 a un procés de mobilitzacions per acumular forces que permetin que les propostes sindicals avancin. Importants mobilitzacions que també ens han de fer repensar com millorem en els centres de treball la relació entre el discurs concret, immediat, i el discurs sindical general.

Hem construït propostes per abordar la crisi garantint la protecció de les persones aturades, per reactivar l'economia i posar les bases del canvi de patró de creixement, i hem posat en primer pla l'exigència d'utilitzar el marc del diàleg social –l'interconfederal i el tripartit– per consensuar els compromisos que evitin que siguem els treballadors qui paguem les

conseqüències d'una crisi que no té les seves causes en el mercat laboral ni en les condicions de treball.

Sembla que les nostres posicions, a hores d'ara, han guanyat espais, i hem passat d'una posició defensiva a l'inici de la crisi a una posició ofensiva, en què hem marcat terreny de joc. Ara es parla de model alemany, d'acord plurianual, de negociació col·lectiva.

Hem reobert la negociació interconfederal, en què estem discutint l'acord plurianual en relació amb la política salarial: a partir de l'equilibri, mantenir la capacitat adquisitiva, reinvertir els beneficis i el compromís amb l'ocupació estable i la negociació col·lectiva, per tal de facilitar els elements de flexibilitat interna de les empreses per abordar els problemes econòmics, però d'una flexibilitat pactada, no pas la lliure disposició.

I hem aconseguit el compromís de reobrir la mesa del diàleg social tripartit i que el Govern accepti esperar a l'acord interconfederal per iniciar la negociació. Tot i això, tenim un termini breu en el qual el Govern posarà sobre la taula les seves propostes. Serà en el marc del diàleg social on haurem de situar les propostes en relació amb la protecció social de l'atur i sobre les mesures que facilitin tant la recuperació econòmica com el canvi d'orientació del model de creixement. Un marc on hem de situar la importància de les polítiques públiques, i de la intervenció del sector públic.

Per tant, els propers dies hem d'estar atents a la informació de com avancen les negociacions i estar preparats per reforçar la nostra posició.

També haurem d'incidir en la negociació col·lectiva sectorial i en el treball sindical a les empreses per garantir el respecte als drets sindicals, al compliment dels acords signats i a les renovacions dels convenis corresponents. I ho hem de fer amb la fermesa necessària i amb el pragmatisme que toqui, però en tot cas cal impedir cap retallada de drets laborals o sindicals, i evitar així les posicions oportunistes de sectors empresarials que volen afeblir el poder contractual de les organitzacions sindicals.

La cimera d'ocupació en el marc de la presidència europea evidencia la necessitat de coordinar les polítiques en el marc d'una política comuna de la UE per sortir de la crisi amb més drets socials i laborals. És per això que la proposta d'un nou pacte social a escala europea pot guanyar força, però un pacte que s'ha de construir amb la participació directa del moviment sindical europeu i que ha de tenir com a objectiu la preservació del que hem anomenat "model social europeu", un model d'Estat del benestar.

Aquests mesos encara assistirem a processos de destrucció d'ocupació, tot i que menys profunds que l'any passat, però s'evidenciaran problemàtiques específiques com la dels joves en recerca de primera ocupació, amb el risc d'exclusió social que comporta llargues temporades sense activitat primera, i els brots xenòfobs i racistes que, emparats en les febles polítiques públiques que garanteixin la cohesió social, vulguin confrontar treballadors

en funció del seu origen. El sindicat ha d'estar amatent a aquestes realitats i construir propostes i actuacions.

Un context que en els propers mesos a Catalunya estarà molt marcat per les eleccions previstes a la tardor, i que poden dificultar el fet de racionalitzar el tractament dels problemes. I, mentrestant, amb la incògnita de la sentència del TC sobre l'Estatut, que no ens ha de fer oblidar la nostra exigència del seu desplegament per posar-lo al servei de les persones i de la recuperació econòmica. Un context en el qual no hem d'oblidar que cal utilitzar els espais de concertació social per abordar els problemes, fer el seguiment dels acords assolits i fer avançar noves propostes, i evitar que els debats identitaris, que es poden accentuar en funció de la sentència o el clima preelectoral, obviïn la necessitat de respondre als problemes socials i econòmics.

I és en aquest marc que hem de continuar reforçant el sindicat amb més afiliació i més representativitat, per ser més útils. En un context en què hem de ser curosos amb la gestió de la despesa, cal prioritzar al màxim aquesta gestió per a l'acció sindical directa i l'augment de la força que ens dóna la representativitat. Una força que hem de ser capaços d'exterioritzar construint i difonent les nostres propostes i posicions, amb una alta qualificació i formació dels nostres delegats i delegades i amb la màxima participació, que pot comptar també amb la potència de les noves tecnologies al nostre abast.

Els reptes són importants, però tenim el coneixement suficient, els recursos necessaris i la capacitat organitzativa per entomar-los.

Barcelona, 27 de gener de 2010